QORTI ĊIVILI – PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF DR. MIRIAM HAYMAN LL.D.

Seduta tal-lum il-Ġimgħa 15 ta' Diċembru, 2023

Rikors Ġuramentat Nru.: 524/22MH

Numru:

Ian Magro

Vs

Galletta Construction Limited

Il-Qorti:

Rat **ir-rikors ġuramentat** fejn ġie premess u mitlub illi:-

1. *"Illi fit-tmintax ta' Mejju tas-sena elfejn u dsatax (18.05.2019) seħħ inċident fit-triq F. Vidal, is-Swieqi , meta fil-perkors ta' xogħolijiet illi kienu qiegħdin jiġu eżegwiti mis-soċjeta' intimata fl-imsemmija triq, intlaqat cable tad-dawl li wassal sabiex tinqata' temporanjamentil-provvista tal-elettriku fil-fond espomnenti ossija l-fond bin-numru 49, "Sentosa", Triq is-Siegħ, l- Ibraġġ, is- Swieqi, fost fondi oħra. Dan hekk kif jirriżulta mir-rapport tal- pulizija li qiegħed jiġi hawn anness u markat bħala* **Dok. A.**

2. *Illi riżultat ta' dan l-incident, l-esponent ġarrab danni fl-ammont komplessiv ta' għoxrin elf mija erbgħa u sittin ewro (€20,164) hekk ser jirriżulta aħjar waqt it- trattazzjzoni ta' dawn il- proċeduri.*

3. *Illi għal dan l-inċident u konsegwanzjali danni kienet taħti unikament is-soċjeta' intimata minħabba imprudenza, imperizja, negliġenza*

uinosservanza tar- regolamenti, bi ksur tal-Artikoli 1031 u 1032(1) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

4. *Illi minkejja li s-soċjeta' intimata kienet interpellata sabiex tagħmel tajjeb għad-danni tal-esponent u dan anke permezz ta' ittra uffiċjali datata 30 ta' Marzu 2021, hija baqghet inadempjenti.*

Għalhekk kellha issir din il-kawza fejn l-esponent qiegħed jitlob lil din l-Onorabbli Qorti, għar-raġunijiet kollha premessi, sabiex:

1. *Tiddikjara li-soċjeta' intimata unikament responsabbli għall-incident fuq deskritt u għad-danni kollha li bħala konsegwenza tal-istess ġarrab l-esponent.*

2. *Tillikwida d-danni kollha sofferti mill-esponent fl-ammont komplessiv ta' għoxrin elf mija erbgħa u sittin ewro (€20,164).*

3. *Tikkundanna lis-Soċjeta' intimata sabiex tħallas lill-esponent s-somma ta għoxrin elf mija erbgħa u sittin ewro (€20,164) hekk likwidata.*

Bl-ispejjes, kompiżi dawk tal-ittra uffiċjali tat-30 ta' Marzu 2021 u bl-imgħax legali b'effett mit-30 ta' Marzu 2021, kontra l-istess soċjeta' intimata li hija nġunta għas-subbizjoni."

Rat **ir-risposta ġuramentata** għall-istess fejn ġie eċċepiet illi:-

1. *"Illi t-talbiet attriċi huma infondati fil-fatt u fi-dritt stante li s-soċjeta' esponenti ma kellha ebda responsabilita għall-allegati ħsarat.*

2. *Illi t-talbiet attriċi huma fi kwalsiasi każ preskritta ai termini tal-liġi u dan stante li s-soċjeta' intimata qatt ma kienet notifikata bl- interpellanza tal -ittra uffiċjali datat 30 ta' Marzu 2021.*

3. *Illi fi kwalsiasi każ id-danni allegati huma esaġerati u qatt ma kienu kwantifikati u huma ferm esaġerati meta wieħed jeżamina dokument A anness mar-rikors promutur fejn ma jissemma ebda dannu ta' din in-natura u entita'.*

4. *Illi fi kwalsiasi każ kull interpellanza kellha ssir lil terzi inkluż kull soċjeta' assikuratriċi li setgħet kienet involuta fil-każ u f'dan ir-rigward l-esponenti tirriserva l-kjamat in kawża mal-prosegwiment tal-kawża u wara d-debiya awtorizzazzjoni ta' din l-Onorabbli Qorti.*

Għar-raġunijiet premessi u għall-eċċezzjonijiet li jistgħu jsiru waqt is-smigħ tal-kawża l-esponenti titlob ċ-ċaħda tat-talbiet kollha attriċi.

Salv eċċezzjonijiet ulterjuri."

Rat illi din il-kawża tħalliet għal sentenza preliminari fir-rigward tat-tieni eċċezzjoni tas-soċjeta' konvenuta li taqra;-

"Illi t-talbiet attriċi huma fi kwalsiasi każ preskritti ai termini tal-liġi u dan stante li s-soċjeta' intimata qatt ma kienet notifikata bl-interpellanza tal-ittra uffiċjali datata 30 ta' Marzu, 2021."[1]

Rat lil Qorti tat diversi differimenti biex is-soċjeta konvenuta tressaq il-provi tagħha fuq din id-difiża minnha mressqa. Mhux talli naqset biex tagħmel dan, imma nonostante li anke ħadet konoxxenza tan-nota presentata tramite liema Ian Magro l-attur mhux talli preżenta kopja legali ta' ittra uffiċjali mibgħuta lil konvenuta fir-rigward tad-danni mertu ta' din il-vertenza, datata 30 ta' Marzu, 2021[2], **imma saħansitra preżenta in-notifika ta' l-istess lil Galletta Construction Limited li saret fil-15 ta' April, 2021.** [3]

Tara li nonostante dan, is-soċjeta konvenuta qatt ma resqet biex tirregola ruħha dwar din l-eċċezzjoni minnha mressqa.

Ikkunsidrat

Il-kawza mressqa hija waħda ta' natura akwiljana fejn qed jiġi mfittxija sodisfazzjon tad-danni kkaġunati.

[1] Folio 28
[2] Folio 32
[3] Folio 33.

Għalkemm huwa ċar għal Qorti x'inhu t-terminu preskrittiv li jolqot din it-talba, kien jolqot lis-soċjeta' li resqet din id-difiża li tindika fuq liema terminu statutorju qiegħda tistrieħ.

A skans ta' aktar ħela ta' żmien il-Qorti tagħmel referenza għal artikolu 2153 tal-Kap 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat li minn dak premess fir-rikors promotur li dan id-dannu **jirrisali għas-sena 18 ta' Mejju, 2019.**

Rat ukoll li sussegwentement l-attur intavola l-ittra uffiċjali esebita **datata 30 ta' Marzu, 2021**. Din a kontrarju ta' dak miżmum mis-soċjeta' konvenuta **ġiet debitament notifikata kif ingħad inqas minn xahar wara**.[4].

Illi l-Qorti m'għandix għalfejn tiddilunga aktar fit-tul fuq din il-vertenza. Anzi tqies li dan kien eżerċizzju seta' ġie faċilment sorvolat mill-konvenuta.

Però oltre dan il-Qorti tagħmel referenza għat-tielet eċċezzjoni bla però ma tidħol fil-mertu tagħha. Hawn id-difiża għat-talba tad-danni hija li dawn huma **eżaġerati** fir-rigward tal-kwantifikazzjoni tagħhom.

Hu miżmum li tali kontestazzjoni tad-dovut, in kwantu kkontestat l-ammont tiegħu, fil-każ in disamina tad-danni, huwa nkompatibbli ma l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni.

Dan ingħad fil-ġurisprudenza nostrali:

- fid-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell Civili fl-ismijiet **Peter Paul Muscat u Antonia Muscat vs Peter Muscat Scerri e**t deċiża fis-26 Ta' Ġunju, 2009 intqal:

"(iii) Fil-kawża ***Vella vs Cefai noe****, deċiża minn din il-Qorti fil-5 ta' Ottubru, 2001, intqal li filwaqt illi l-eċċezzjoni tal-pagament ma kenitx inkompatibbli ma' dik tal-preskrizzjoni, gie minn dejjem sostnut illi hija inkompatibbli mal-eccezzjoni tal-preskrizzjoni dik ta' ineżistenza assoluta tal-kreditu jew dik tal-kompensazzjoni.*

[4] Artikolu 2130 tal-kap 12.

Fl-istess sens hija s-sentenza moghtija minn din il-Qorti (Sede Inferjuri) fit-22 ta' Novembru, 2001 fil-kawża fl-ismijiet ***Vella vs Moby Rentals Ltd****. Anke jekk, it-tieni eccezzjoni tas-socjeta` kjamata in kawża tinqara fis-Sens li t-talba tal-attur hi esaġerata (għax għad-danni li sofra ġja` nghata rimedju), tali eċċezzjoni twaqqa' dik ta' preskrizzjoni kif ingħad minn din il-Qorti fil-kawza Aluminium Ltd. . Earli Ltd., deċiża fis-16 ta' Frar, 2004. (enfasi tal-Qorti)*

Kwindi, l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni ma tistax tiġi milqugħa."

-L-istess prinċipju ta l-inkompatibilita tal-eċċezzjoni ta' ammont esaġerat ma dik tal-preskrizzjoni nsibuha ukoll fis-sentenza fl-ismijiet **Xavier Fenech vs Stephen George Steiner** kif ikkonfermata mill-Appell 52/2007/1 fejn l-ewwel Qorti qalet hekk f'dan ir-rigward:

"Illi anke li kieku l-artikolu tal-ligi ċitat mill-konvenut dwar il-preskrizzjoni partikolari kellu jiġi kunsidrat minn dan it-Tribunal li japplika ghall-każ in diżamina, din l-eċċezzjoni dwar il-preskrizzjoni jkollha t-tendenza li tfalli xorta wahda fid-dawl tal-eċċezzjoni l-ohra li qajjem l-istess konvenut li l-ammont mitllub huwa wiehed esaġerat. Il-konvenut ma llimitax ruħu li jeċċepixxi l-preskrizzjoni, u permezz ta' eċċezzjoni ohra jikkontendi li l-ammont mitlub huwa wiehed esaġerat. Kif ġie stabilit mill-Qrati tagħna li 'eċċezzjoni li l-ammont mitlub huwa esaġerat, hija inkonsistenti mal-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni. Din l-eċċezzjoni ma tistax ma tinftehimx ħlief bħala ammissjoni tal-kreditu iżda wkoll bħala kontestazzjoni tal-quantum.' [Qorti tal-Appell, 'Guido J. Vella vs Dr. Emmanuele G. Cefai', 05.10.2001; Qorti tal-Appell, Aluminium Ltd. vs EARLI Ltd., 16.02.2004; Appell Inferjuri, Mary Rose Tabone vs Silvio Vassallo pro et noe, 24.03.2004; Appell Inferjuri, Pace Associates Ltd. vs Drawing Techniques Ltd., 07/12/2005]." (Emfasi u sottolinear ta' din il-Qorti).

-Fid-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti ta' l-Appell Inferjuri fl-ismijiet **Mary Rose Tabone qabel Stellini vs Silvio Vassallo pro et** noe deċiża fil-24 ta' Marzu, 2004; App 618/20001/1 nsibu;

"Issokta jiġi osservat ukoll illi "jekk id-debitur jirrikonixxi d-dejn dan irrikonoxximent jimporta rinunzja għall-preskrizzjoni u dan ir-rikonoxximent jista' jkun anke preżunt jew indirett. U lanqas hemm bżonn li rrikonoxximent ikun għall-kwantita` kollha dovuta, u jista' jirrigwarda kreditu illikwidu" (Kollez. Vol. XLIII pII p744; Vol XLV pII p632)."

"Ġie sewwa ritenut illi fejn id-debitur ma jiċħadx id-dejn imma sempliċiment jikkontesta l-quantum ta' l-ammont dovut allegat mill-kreditur, id-debitur ikun qiegħed jinterrompi u taċitament jirrinunzja għall-preskrizzjoni li tkun qed tiddekorri ("Anthony Fenech et noe –vs- John Saliba", Qorti Kummerċ, 21 ta'

April 1971; "Victor Calleja noe –vs- Nazzareno Vassallo et noe", Appell, 5 ta' Ottubru 1998). Dan japplika wkoll jekk ir-rikonoxximent isir wara li jkun għadda ż-żmien tal-preskrizzjoni ("Alfredo Borg –vs- Carmelo Brincat et", Appell Ċivili 5 ta' Ġunju 1959)." (Emfasi tal-Qorti). Fid-deċiżjoni fl-ismijiet Vincent Buttiġieġ vs Qala St.Joseph Football Club Citaz. Nru 72/2005 ta' 14 ta' Diċembru, 2007 insibu ukoll ritenut; "Kienet tkun differenti l-kwistjoni kieku per eżempju l-kontestazzjoni kienet dwar il-quantum. ....." vi ha rinunzia tacita alla prescrizione quando il debitore senza negare di essere tale, si limita a discutere ed impugnare l'ammonto dovuto, e la espressione come sopra usata del convenuto (li ma kelux jaghti daqshekk) dimostra che egli ammetteva di essere debitore verso l'attore, ma non riconosceva come esatta la somma da costui pretesa" (Vol XXVI.i.441) citata fil-kawza fl-ismijiet Anthony Guilliamier vs Joseph Aveta nomine deciza mill-Qorti ta' l-Appell fid-9 ta' Diċembru 1998."

Magħmula dawn il-konstatazzjonijiet kollha il-Qorti qegħda per konsegwenza tiċħad it-tieni eċċezzjoni bl-ispejjeż ta' din l-istanza a karigu tal-konvenuta.

Onor. Miriam Hayman
Imħallef

Maraya Aquilina
Dep.Reġ.